

Parsha Plug: Parshat Vayeitzei

<p>Bereshit 28:10-22</p>	<p>בראשית כח:י"א-כ"ב</p>
<p>10 And Jacob left Beer Sheva, and he went to Haran. 11 And he arrived at the place and lodged there because the sun had set, and he took some of the stones of the place and placed [them] at his head, and he lay down in that place. 12 And he dreamed, and behold! a ladder set up on the ground and its top reached to heaven; and behold, angels of God were ascending and descending upon it. 13 And behold, the Lord was standing over him, and He said, "I am the Lord, the God of Abraham your father, and the God of Isaac; the land upon which you are lying to you I will give it and to your seed. 14 And your seed shall be as the dust of the earth, and you shall gain strength westward and eastward and northward and southward; and through you shall be blessed all the families of the earth and through your seed. 15 And behold, I am with you, and I will guard you wherever you go, and I will restore you to this land, for I will not forsake you until I have done what I have spoken concerning you." 16 And Jacob awakened from his sleep, and he said, "Indeed, the Lord is in this place, and I did not know [it]." 17 And he was frightened, and he said, "How awesome is this place! This is none other than the house of God, and this is the gate of heaven." 18 And Jacob arose early in the morning, and he took the stone that he had placed at his head, and he set it up as a monument, and he poured oil on top of it. 19 And he named the place Beth El, but Luz was originally the name of the city. 20 And Jacob uttered a vow, saying, "If God will be with me, and He will guard me on this way, upon which I am going, and He will give me bread to eat and a garment to wear; 21 And if I return in peace to my father's house, and the Lord will be my God; 22 Then this stone, which I have placed as a monument, shall be a house of God, and everything that You give me, I will surely tithe to You.</p>	<p>(י) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּעַר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ הָרְנָה: (יא) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי־בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מְרֹאשָׁתוֹ וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא: (יב) וַיַּחְלֵם וַהֲגֵה סֹלֶם מִצֵּב אֶרְצָה וּרְאִישׁוֹ מֵגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה וַהֲגֵה מְלֹאכֵי אֱלֹקִים עֲלֵיָם וַיֵּרְדוּ בּוֹ: (יג) וַהֲגֵה יְקֹנֶן נֹצֵב עֲלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְקֹנֶן אֱלֹקֵי אַבְרָהָם אֲבִיךָ וְאֱלֹקֵי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעְךָ: (יד) וַהֲגֵה זֶרְעֶךָ כְּעֶפֶר הָאָרֶץ וּפְרֻצַּת גִּמָּה יִקְדָּמָה וְצִפְנָה וְנִגְבָּה וְנִבְרָכוּ כָךְ כָּל־מִשְׁפַּחַת הָאָדָמָה וּבְזֶרְעֶךָ: (טו) וַהֲגֵה אֲנֹכִי עַמְּךָ וְשִׁמְרְתִּיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־תֵּלֵךְ וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל־הָאָדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזֹבְךָ עַד אֲשֶׁר אֶם־עָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לְךָ: (טז) וַיִּיקֹן יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲכֹל לֶשׁ יְקֹנֶן בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי: (יז) וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מֵה־נִּוְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אֶם־בַּיִת אֱלֹקִים וַהֲ עָשַׂר הַשָּׁמַיִם: (יח) וַיִּשְׁפֹּם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּיקַח אֶת־הָאֲבָן אֲשֶׁר־שָׁם מְרֹאשָׁתוֹ וַיִּשֶׂם אֹתָהּ מִצֵּבָה וַיִּצַק שָׁמֶן עַל־רֹאשָׁהּ: (יט) וַיִּיקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית־קַל וְאוּלָם לִזְז שֵׁם־הָעִיר לְרֹאשְׁנָהּ: (כ) וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם־יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי וְשִׁמְרָנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי הוֹלֵךְ וַתְּתַן־לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ: (כא) וְשִׁבַּתִּי בְשָׁלוֹם אֶל־בַּיִת אָבִי וַהֲגֵה יְקֹנֶן לִי לְאֱלֹקִים: (כב) וַהֲאֲבִן הַזֹּאת אֲשֶׁר־שָׁמַתִּי מִצֵּבָה יִהְיֶה בַיִת אֱלֹקִים וְכֹל אֲשֶׁר תִּתֶּן־לִי עֲשֶׂר אֶעֱשֶׂרְנוּ לְךָ:</p>

<p>Rashi on Bereshit 28:16</p>	<p>רש"י על בראשית כח:טז</p>
<p>And I did not know [it]: For had I known, I would not have slept in such a holy place [from Bereshit Rabbah, attributed to Rabbi Moshe Hadarshan].</p>	<p>ואנכי לא ידעתי: שאילו ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה:</p>

Masechet Pesachim 88a	מסכת פסחים פה.
<p>Rebbe Eleazar said, What is meant by the verse, 'And many people shall go and say: Come and let us go up to the mountain of the Lord, to the house of the God of Jacob' (Isaiah 2:3)? God of Jacob, but not the God of Abraham and Isaac? But [the meaning is this: we will] not [be] like Abraham, in connection with whom 'mountain' is written, as it is said, 'As it is said to this day, in the mountain where the Lord is seen' (Bereshit 22:14). Nor like Isaac, in connection with whom 'field' is written, as it is said, 'And Isaac when out to meditate in the field' (Ibid 24:63). But like Jacob, who called Him 'home', as it is said, 'And he called the name of that place Beit-El [God is a home].</p>	<p>ואמר ר' אלעזר מאי דכתיב והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב וגו' אלקי יעקב ולא אלקי אברהם ויצחק אלא לא כאברהם שכתוב בו הר שנאמר אשר יאמר היום בהר ה' יראה ולא כיצחק שכתוב בו שדה שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה אלא כיעקב שקראו בית שנאמר ויקרא את שם המקום ההוא בית קל.</p>

Pesikta Zutarta Lekach Tov Bereshit 28:12	פסיקתא זוטרותא בראשית כח:יב
<p>'And he dreamed, and behold! a ladder set up on the ground': Know that all of the dreams are accompanied by interpretations, with the exception of this one in the Torah, even though this dream is the first of all of the dreams...It does not have an interpretation because the dream was about the giving of the Torah, and it is said 'And he dreamed and behold! a ladder set up on the ground'. Our rabbis interpreted the ladder to mean Sinai, for behold the gematria of sulam and Sinai is the same. What applies to one applies to the other. 'Set up on the ground' regarding sulam is likened to 'They stood at the bottom of the mountain' for Sinai. 'Its top reached to heaven' regarding sulam is likened to 'The mountain burned with fire to the heart of the heavens' for Sinai. 'Behold the angels of God' for sulam refers to Moshe and Aharon for Sinai. 'Ascending and descending' for sulam refers to 'Moshe went up to God' and 'Moshe went down' and then 'Moshe went up' again for Sinai.</p>	<p>ויחלם והנה סולם מוצב ארצה: דע כי כל חלומות מצינו פתרונם, חוץ מן חלום זה שאין לו פתרון בתורה, ואף על פי שהחלום זה ראשון לכל החלומות...לפיכך אין לו פתרון, כי על מתן תורה היה חלום זה, שנאמר ויחלם והנה סולם מוצב ארצה. רבנן פתרין ליה בסיני, והנה סולם זה סיני. חושבניה דדין כחושבניה דדין ק"ל: מוצב ארצה. כענין שנאמר ויתיצבו בתחתית ההר (שמות יט ז): וראשו מגיע השמימה. כענין שנאמר וההר בוער באש עד לב השמים (דברים ד יא): והנה מלאכי אלקים. זה משה ואהרן: עולים ויורדים. כענין שנא' ומשה עלה אל האלקים (שמות יט ג), וכתיב וירד משה (שם שם יד), וכתיב ויעל משה וגו' ואל הזקנים אמר שבו לנו בזה (שם כד יד):</p>

Shadal on Bereshit 28:12	שד"ל על בראשית כח:יב
<p>'Ascending and descending': Abarbanel is right that they were ascending and bringing before God prayers and supplications, and descending according to God's command to fulfill the requests and prayers. This is what Yaakov meant that it was a 'gate to heaven', for here the prayers of mankind ascend to heaven.</p>	<p>עולים ויורדים בו: הנכון כדברי דון יצחק, עולים ומביאים לפניו ית' תפלות התחוננים, ויורדים במצות הקל למלא משאלות המתפללים, וזהו שאמר יעקב וזה שער השמים, שמכאן תפלות בני אדם עולות השמימה.</p>

Sefat Emet Parshat Vayeitzei	שפת אמת בראשית שנים תרלב, תרלה
<p>In the holy Zohar, whoever wants to descend into a deep pit must first attach himself to a strong rope so that he does not become immersed there. So too, 'Yaakov left Beer Sheva', for he made a vow to God with all of his heart... [When a person is able to focus his intention on God's will] He is able to go anywhere he wants without fear. 'And he arrived at the place', for he also felt there the precious point and brought out the beloved from the valueless. This is why the sages fixed maariv [to Yaakov], for night is called erev, for there is a mixture [taarovet- from the same root word as erev]. For he [Yaakov] found the unique goodness within the mixture.</p>	<p>תרלה: בזוה"ק מי שרוצה לירד לבור עמוק צריך מקודם לקשר עצמו בחבל חזק שלא ישתקע שם. כן ויצא יעקב מבאר שבע שנשבע להקב"ה בכל לבו... ואז יכול לילך לכל מקום שרוצה בלי פחד. ויפגע במקום שהרגיש גם שם נקודה הפנימיות והוציא יקר מזולל. וז"ש חז"ל תיקן תפילת ערבית שלילה נקרא ערב שאז יש תערובת טו"ר. והוא מצא בתוך התערובות הנקודה הטובה הנ"ל.</p>

Drashot HaRan 5:14	דרשות הר"ן ה'יד
<p>'And he dreamed, and, behold, a ladder set upon the earth and its top reaching to heaven, and, behold, angels of God ascending and descending on it.' The purpose of this parable was to show him the superiority of the land of Israel to other lands, it being the ladder upon which the righteous, who are referred to as 'angels of God,' ascend to heaven. For if the intent were to teach him that everything was done in this land through the agency of angels, the parable consisting in the angels walking through the land and bringing word back to the Lord, saying, 'We have walked through the land,' as in the case of the Satan (Job 1:8), it should have been written 'angels of God descending and ascending on it,' the first act preceding the second. 'Angels of God' in this instance, then, allude to the righteous, who scale the ascents in the land of Israel. And for this reason it is written 'ascending and descending on it,' for it is impossible that the ascent of the righteous be an unbroken one, a man, as we have indicated, having two orientations, one upwards, the other, downwards. And it is impossible, so long as he has a body that he be exclusively upwards-oriented, but he must also be downwards-oriented towards the management of his body. This is what is alluded to in the parable of 'angels of God ascending and descending on it.' And the Blessed One revealed this to Jacob so that the land of Israel be precious in his eyes and so that he make it his destination after his marriage.</p>	<p>ויחלום והנה סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו. והנה היה זה המשל להודיעו מעלת ארץ ישראל על שאר הארצות, שהיא הסולם אשר ממנו יעלו אל השמים הצדיקים שנקראו מלאכי אלקים, שאילו היה להורות לו שכל הנעשה בארץ הוא באמצעות המלאכים, ויהיה המשל שהמלאכים יתהלכו בארץ וישיבו אליו יתברך דבר לאמר התהלכנו בארץ, והנה הוא כענין השטן (איוב א ז), היה לו לומר מלאכי אלקים יורדים ועולים בו, כי הירידה קודמת לעליה. אבל מלאכי אלקים בכאן, רמז לצדיקים, אשר הם עולים דרך במעלות בארץ ישראל, ומפני זה אמר עולים ויורדים בו, כי אי אפשר שתהיה העליה לצדיקים רצופה, כי נפש האדם כמו שאמרנו יש לה שתי פניות, אל צד המעלה ואל צד המטה, ואי אפשר כל עוד שתהיה בגוף שתהיה פנייתה אל צד המעלה לבד, אבל תצטרך גם כן לפנות למטה להנהגת גופה. והוא המשל הנרמז באמרו מלאכי אלקים עולים ויורדים בו. והראה לו זה השם יתברך להיות ארץ ישראל יקרה בעיניו, ולהיות מגמתו אליה אחרי שישא את נשיו.</p>

